

झजलपा बाह्यो

JWOJALAPA WEEKLY

दैं ७ ल्याः २१ (पूर्णडक १२३) ने. सं. ११३७ पोहेलाथ्व तृतिया आइतवाः २०७३ पुष १७ गते आइतवार (Jan- 01, 2017)

मू ८।- पृष्ठ ६

सतक पीडितय्गु आन्दोलनयात नेवाःनिसें जनजातितय्गु तकं समर्थन पुष २० गते बन्दया निति १९ गते मसाल जुलुस

ज्वजलपा वा:पौ /

काठमाण्डौ उपत्यका सडक विस्तार पीडित संघर्ष समितिं थ्व हे वड्गु पौष २० गते बुधवाः स्वनिगः बन्द आह्वान याःगुयात नेपाल आदिवासी जनजाति महासंघ, नेवाः देय् गुथि नेपालमण्डल, संघीय समाजवादी फोरम नेपालया यें जिल्ला समिति, ज्यापु महागुथि किपू नगर समिति नापं थिथी संघ संस्था नापं राजनीतिक पार्टीतपाखें न समर्थन याःगु दु ।

राज्य नैरन्यायीक रुपं स्वनिगःया अदिवासी नेवाःत नाप नापं नेवाःतलिसे हे जाना च्वनाचर्वापि स्वनिगःवासीयात नियोजित कथं हे विस्तारपित यायेगु योजना कथं हे सतक विस्तारया नामय् जनताया जग्गा कब्जा यायेगु ज्या यानाच्वन धकाः उक्रिया विरोधय् धकाः सतक पीडिततय्सं स्वनिगः बन्दया आह्वान याःगु खः । वंगु विहिवाः जक पत्रकार सम्मेलन याना स्वनिगः बन्द वड्गु

पुष २० गते बुधवाः यायेगु धकाः औपचारिक रुपं घोषणा याःगु खः । १८ गते तक राज्ययात अल्टिमेटम बियागु नापं अनं लिपा १९ गते हे स्वनिगःया दर्जनौ थासय् बहनि मसाल जुलुस पिकायेगु नं योजना दयेकूगु दु धकाः सूत्रं धाःगु दु । अथे हे २० गते बन्दया दिनय् थःगु लागाय् च्वना बन्द यायेगु कथंया तयारी याःगु दु ।

स्वनिगः बन्द आह्वान यात पिकाःगु पर्चाय् पुष २० गते शुक्रवाः स्वनिगः बन्द थुगु कारण यायेमाःगु खः धकाः न्हयथनातःगु दुः (१) स्वनिगःवासीया थःगु हे पुख्यौली थातथलो, छें, जग्गापाखें सतक विस्तारया नामय् मुआब्जा हे मबिउसे थना छुवयेत्यंगु ज्याया विरोधया नितिं, (२) सर्वोच्च अदालतया फैसला नापं अन्तरिम आदेशया उल्लंघन याना छेंय् बुल्डोजरं थुनेगु ज्या पना कानूनी शासन कायम यायेगु नितिं

३) विज्ञ नापं सतक विस्तार प्रभावितत दुध्याका आयोग गठन याना ट्राफिक व्यवस्थापनया उपयुक्त, दिगो समाधान मालेत सरकारया ध्यानाकर्षण यायेगु नितिं, (५) छें थुनीगु व जग्गा मदया सकुमवासी जुइ धकाः पीर कया कयौ जनतात शारिरिक, मानसिक यातना, डिप्रेसन लगायत गम्भीर स्वास्थ्य समस्या ब्वलनाच्वंगु अले कयौ मनूतयगु जीवन तकं वने धुंकूगु दु । पीडिततय्सं छें थुनी धकाः म्याना

हे आत्महत्या तकं याःगु दुःखद अवस्थाया विरोध यायेत, (६) आदिवासी जनजाति नापं इपिनाप बसोवास यानाचर्वापि स्वनिगःवासीया पुख्यौली थातथलो, संस्कृति, पहिचान व म्वायेगु अधिकार संरक्षणया नितिं, (७) मानव अधिकारया विश्वव्यापी घोषणापत्र, १९४९, आर्थिक, सामाजिक सांस्कृतिक अधिकार सम्बन्धी अनुबन्ध १९६६, अन्तर्राष्ट्रिय श्रम संगठन महासन्धि नं १६९, आदिवासीतय्गु

अधिकार सम्बन्धी संयुक्त राष्ट्रसंघीय घोषणा पत्र २००७ लगायत प्रत्याभूत अधिकारया कार्यान्वयनया नितिं, (८) संविधानं प्रत्याभूत सम्पत्तिया हक, आवासया हक, जग्गा प्राप्ती ऐन २०३४ जग्गा प्राप्ति तथा पुनर्वास नीति, २०७१ कार्यान्वयन याकेगु नितिं, (९) न्हयलाथे अवास्थित सतक निर्माणया कारण सवारी सतक प्रयोगकर्तातय्गु ज्यान जोखिमय् लाकीगु ज्याया विरोध यायेगु नितिं

सतक पीडित आन्दोलन जुयाच्वंगु थाय् छु छु खः ?

१) थक्का, २) सतुंगा, ३) नैकाप, ४) कलकी, ५) कालिमाटी, ६) त्रिपुरेश्वर, ७) सामाखुसी, ८) धापासी, ९) तोखा, १०) गल्कोपाखा, ११) जोरपाटी, १२) थली, १३) सुन्दरीजल, १४) थैब, १५) जल, १६) वादेगां, १७) गोदावरी, १८) चोवाहा, १९) फौपि, २०) किपू, २१) ख्वप, २२) बुंग, २३) ख्वना, २४) ख्वंगःबुं, २५) बालाजु, २६) सूर्यविनायक, २७) सितापाईला, २८) रामकोट, २९) चापागाउँ, ३०) थेच्व, ३१) भोर, ३२) थिमि च्वय् न्हयथनागु लागायापिन्सं नीस्वंगु काठमाण्डौ उपत्यका सडक विस्तार पीडित संघर्ष समिति नीस्वना थ्व हे वड्गु पुष २० गते नेपाल बन्द यायेगु घोषणा याःगु खः ।

भितुना ! भितुना !! भितुना !!!

स्वराज कृषि सहकारी संस्था लि.या खुक्वःगु साधारणसभापाखें ज्वजलपा वा:पौ व कीर्तिपुर सन्देश साप्ताहिकया ग्वहालिमि

ई.दुर्कमान महर्जन नायः पदय्

अले ज्ञानरत्न महर्जन दांभरी पदय्

सर्वसहमतिं निर्वाचित जुयादीगुलिं

वय्कःपिन्त भितुनाबिसें कार्यकाल

सफलताया कामना यानाच्वना ।

ई.दुर्कमान महर्जन

ज्ञानरत्न महर्जन

झजलपा बाह्यो

कीर्तिपुर सन्देश साप्ताहिक

सकल जः/परिवार

ज्वजलपा वा:पौ

सल्लाहकार
श्रीकृष्ण महर्जन
प्रकाशक:
नजरराम महर्जन
सम्पादक
श्रीकृष्ण तण्डुकार
ले-आउट:
ज्वजलपा डेस्कटप
संवाददाता

भरत महर्जन, निरजमान सिंह
थाकू

प्रिन्ट स्काई, यें
ज्याकू: निखासी त्वा: किपू नपा-३
फोन ल्या: ४३३३००७, ९८४९४०१०७७
ई-मेल : jwojalapaweekly@gmail.com

सम्पादकिय

नेवा: एकता दिवस

स्वनिगःया आदिवासी नेवाःतय्सं दैय् दसं पोहेलाथ्व नवःमियात नेवा: एकता दिवसया रुपय् हना वयाच्वंगु दु । लखौं नेवाःत दशरथ रंगशालाय् मुना जनस्तरं नेवा: स्वायत्त राज्य घोषणा याःगु दियात लुमंका दैय् दसं नेवा: एकता दिवस हना वयाच्वंगु खः ।

थुगुसी नं नेवा: एकता दिवस वइगु पोहेलाथ्व नवःमि पौष २३ गते शनिवा: हनीगु जूगु दु । यलय् हनीगु थुगुसीया नेवा: एकता दिवसया नितिं नेवा: स्वायत्त राज्य मंका: संघर्ष समितिं थःगु हे कथंया तयारी यानाच्वंगु दु । नेवा: स्वायत्त राज्यया नितिं आन्दोलन यायेत नीस्वंगु नेवाःतय्गु मंकाःगु मोर्चा नेवा: स्वायत्त राज्य मंका: संघर्ष समितिपाखें दैय् दसं नेवा: एकता दिवस हना वयाच्वंगु दुसा नेवा: अधिकारया नितिं धका: माःगु कथंया छुं हे गतिविधि यानाच्वंगु अवस्था मदु । उकिं गुलिं गुलिगुलिसें नेवा: स्वायत्त राज्य मंका: संघर्ष समिति कोमाय् वने धुकल धका: तर्कं धायेगु याना वयाच्वंगु दु ।

संविधान संशोधन, कार्यान्वयनया सवालया नेपाःया राजनीतिइ गुगु कथं बहस जुयाच्वंगु दु थ्व इलय् नेवा: स्वायत्त राज्य मंका: संघर्ष समितिपाखें नेवाःतय्गु माग थ्व खः धका: उद्घोष याना नेवाःतय्गु हक अधिकारया नितिं न्ह्या: वनेगु कथंया ज्याभ्वःत नं पितबिइ फत धाःसा थुगुसी नेवा: एकता दिवस हंगुया अर्थ दइ मखुसा न्हापा लिपा थें हे दिवसया नितिं दिवस जक हनेगु खत धाःसा उकिं खास हे उपलब्धी जुइमखु धका: नेवा: न्ह्यलुवातय्सं थुइकेमा: ।

गजल शौरभ शाक्यया

गजल-१३

देश मसांयें कँहा, गजाःगु शान्ति थ्व ह्युपावल धका: गजाःगु भ्रान्ति थ्व । युद्धया नामय्, असंख्य मनूया ज्यान वन छुं मला न्हातिइ, गजाःगु क्रान्ति थ्व । मिखाय् मि तया:, छु कथं गुपचूप स्वः नुगःयात स्याना:, गजाःगु विश्रान्ति थ्व । स्वःगन दु मुस्या, गन च्यानाच्वन ऐ न्यँक कूँ जक, गजाःगु क्रान्ति थ्व । बिडंबना देशया, भंगःनेतातयेगु हरकत स्वयेमाल जनतां, गजाःगु अशान्ति थ्व ।

भीपिं मिलेजुइगु गबले ?

नेवा त आपसे मिले जु थें मच्चं छांय थें सिकेगु कुतः सुना याना च्वंगु दु ? थुकी छकः सकसिन वा: चायकीगु खला ? गैह्र नेवा त आपसे गुली मिलेजु भीसं खना हे च्वंगु दु इपिं थगु स्वजातीय जुल की आँसं ज्वना सां थकायगु याई तर भी नेवात थवं थः हे तुती ज्वना साला क्वकाई थुकी जित लगे जुगु खँ नेवा तय् चित्त चिधं जुगु खःला स्वन्ति या म्हैः पुजा वलकी नेवा: नेवा: छवा: धाई संखधर साखा जिन्दावाद

जनजाति महासंघ व नेवा:

सानुराजा शाक्य

आदिवासी जनजाति महासंघया अधिवेशन वंगु वालय् क्वचाया न्हूगु नेतृत्व चयन जूगु दु । निक्कःगु संविधानसभाया चुनाव धुंका: संविधान च्याच्वंगु महत्वपूर्ण इलय् आदिवासी जनजातितय् अधिकार सम्पन्न जुइकः पहिचान सहितया संघीयताया खाका हयेमाःगु इलय् महासंघया वंगु नेतृत्वया मू व्यक्ति जनजातिया अधिकारया पक्षय् स्वयां महासंघया नेतृत्व यानाच्वपिं अध्यक्ष व महासचिवया थःगु मातृ पार्टीया बफादार सिपाही थें जक जुया महासंघयात पंगु यात धइगु व्यापक आलोचना जूगु खः । संविधान दयेकाच्वंगु इलय् पहिचान सहितया संघीयताया पक्षय् सशक्त दवाव बिइमाःगु इलय् आदिवासी जनजाति महासंघया वंगु नेतृत्वया नायः व महासचिव गुपिं निम्हं सभासद् नं खः छसिकथं कांग्रेस व एमालेया पार्टीया हवीपया लिउलिउ वना: आदिवासी जनजातियात धोखा बिइगु संविधानया पक्षय् ल्हाचिं तया वन ।

आदिवासी जनजाति महासंघ नितान्त आदिवासी जनजातिया अधिकार नितिं दवाव, संघर्ष व एकवद्ध जुया: आन्दोलन यायेत निस्वंगु संगठन खः न कि सरकार वा छुं दल विशेषया मनु जुया प्रतिनिधित्व यायेत मखु । महासंघ गुबले अति आवश्यक जूगु खः व हे इलय् आदिवासी जनजातिया अधिकारविहीन संविधान जारी जुइगु इलय् दकलय् कमजोर सावित जुल । उकिया कारण स्पष्टत महासंघया नेतृत्व यानाच्वपिं व्यक्ति जनजातिया अधिकार यात स्वयां थः संलग्न जुयाच्वंगु राजनीतिक दलया आदिवासी जनजाति विरोधी निर्णयया विरोध याये मफूपिं राजनीतिक पपेटया रुपय् जक महासंघय्

क्याशील जुल । गुगु इलय् आदिवासी जनजातितय् कलय् बल्लायेके माःगु खः व हे महासंघया नेतृत्व आदिवासी जनजाति विरोधी दलया कार्यकर्ता जूगुलिं महासंघया इतिहासय् दकलय् कमजोर जूगु खनेदत । उकिं संविधान दयेकाच्वंगु उत्कर्षया इलय् महासंघया नेतृत्वं दवावमूलक ज्याभ्वः मविइगु संकेत वयेवं पहिचान सहितया संविधान हयेत दवाव बिइत जनजाति आन्दोलन व नेवा: आन्दोलनया वरिष्ठ व्यक्ति पद्मरत्न तुलाधरया नेतृत्वय् आदिवासी जनजाति राष्ट्रिय आदिवासी जनजाति स्वना: आन्दोलन यायेत पहिचान पक्षधर जनजातित वाध्य जुल । जब पद्मरत्नया नेतृत्वया आदिवासी जनजाति राष्ट्रिय आन्दोलन आन्दोलनया घोषणा याना: आन्दोलन याइ उगु हे इलय् नरेन्द्र कुमालया नेतृत्वया जनजाति महासंघ आन्दोलन घोषणा याना: आन्दोलनयात दिगभ्रमित यायेगु बाहेक मेगु उपलब्धिमूलक ज्या याःगु खनेमदु । जब आदिवासी जनजाति राष्ट्रिय आन्दोलन सिथिल जुइ अले नरेन्द्र कुमालया नेतृत्वय् च्वंगु महासंघ नं चुपचाप च्वनी । थुज्वःगु घटनां जनजाति महासंघया वंगु नेतृत्व जनजातिया नामय् जनजातियात अधिकार विहीन यायेगु एमाले कांग्रेसया अधोषित नीतिया कार्यान्वयन यायेत वपिं पपेट खः धका: विउगु आरोपया पुष्टि जू वंगु खः ।

म्हिंगः छगू इलय् आदिवासी जनजाति महासंघया नेतृत्व अधिकांश कम्युनिष्ट पार्टीत उकि नं विशेष याना: एमाले व माओवादी दल आवद्ध नेतात निर्वाचित जुइगु या: । छगू इलय् महासंघया नेतृत्वय् थ्यपिं परशुराम तामाङ्ग, ओम गुरुङ्ग, सुरेश आलेमगरपिं नं कम्युनिष्ट पृष्ठभूमिं हे नेतृत्वय् थ्यंगु खः उमिसं महासंघया नेतृत्व याना: वरु थः आवद्ध जुयाच्वंगु राजनीतिक दल दुने नं आदिवासी जनजातिया पक्षधर नीति व कार्यक्रम हयेत भूमिका म्हितल । लिपा महासंघया नेतृत्वय् अप्पः याना: एमाले समर्थित जनजाति नेतातय् पकडय् महासंघ वन । उबले तक नं

आदिवासी जनजाति आन्दोलनया नितिं व वाधक मजुल बांलाक हे भूमिका म्हितल । उलिजक मखुकि एमालेया नीति नं जनजाति सम्बन्धि अवधारणात यंकेत सहयोगी हे जुल । तर लिपांगु इलय् एमालेया नेतृत्व थःगु प्रतिबद्धता विपरीत म्हुतुं छता ज्या यायेबलय् व राज्यया नीति निर्माणय् आदिवासी जनजातिया विरोधी कथं कृयाकलाप खनेदयेवं एमालेया पहिचान ज्वना: महासंघय् थ्यपिं यक्व आदिवासी जनजाति नेतृत्वं एमालेपाखें विद्रोह याना: वरु थपिं एमाले जुइ मफइगु तर आदिवासी जनजातिया मुद्दा त्याग याये मफइगु घोषणा यात । उकथं विद्रोह याःपिं बालकृष्ण माबुहाङ्ग, पासाङ्ग शेर्पा, राजकुमार लेखी, आङ्गकाजी शेर्पा, नोर्पु घले, डुण्डु शेर्पा लगायत यक्व पदाधिकारीतय् नां न्ह्यःने वइ । थुकथंया अवस्था खने दयावयेवं एमालें थ्व स्वयां न्ह्यःया जनजाति महासंघया नेतृत्वय् पहिचानवादी जनजाति नेतातय् हयेगु स्वयां कांग्रेसनाप जाना: जनजाति महासंघय् जनजाति न्ह्यलुवा स्वयां नितान्त थःगु हवीपय् च्वनीपिं कार्यकर्तात छवल फलस्वरुप उबलेया नेतृत्व जनजाति मुद्दाय् दकलय् कमजोर याना: एमालेया एकल जातीय राज्यया निरन्तरता जुइगु संविधान जारी याकेत सहयोगी भूमिका म्हितल ।

महासंघया वंगु नेतृत्वया कारण पहिचान सहित संघीयताया पक्षय् तःधंगु क्षति जूगुलिं थुगुसी पहिचान सहित संघीयताया पक्षधर जनजाति नेतृत्व हयेगु नितिं विशेष पहल जुल । फलस्वरुप एमाले थुगुसीया जनजाति महासंघया नेतृत्वं पिने च्वने माःगु अवस्था पिदन । महासंघया थुगुसीया अध्यक्ष कांग्रेस पक्षधर खनेदुसां पदाधिकारी लगायत अधिकांश केन्द्रीय समिति आदिवासी जनजाति आन्दोलनया नितिं विद्रोह यायेत तयार जूपिं नेतृत्वया पकडय् महासंघ थ्यन । विशेष याना: सङ्घीय समाजवादी फोरम समर्थित आदिवासी जनजाति न्ह्यलुवातः निम्ह उपाध्यक्ष, महासचिव, सचिव लगायत अधिकांश पदय् निर्वाचित जुल । माओवादी केन्द्र, नयाँशक्तिया आदिवासी जनजाति न्ह्यलुवात नं न्हूगु कार्यसमिति दुथ्या: । थुकथंया आन्दोलनकारीत महासंघय् थ्यंकेगु नितिं देय् दबूया नेतृत्व याना: महासंघय् प्रतिनिधि जुयावपिं नेतृत्वया नं सकारात्मक भूमिका खनेदत । महासंघया चुनावय् न्ह्यावलें अध्यक्षय् नेवा: दना वुका वयेमा: धइगु आलोचना नं न्हापांगु पटक खण्डन जुल । जब जब आदिवासी जनजातिया आन्दोलनयात समस्या जुइ उबले उबले नेवा: नेतृत्वया भूमिका अहम जुइगु निरन्तरता कथं हे थुगुसीया महासंघया नेतृत्वय् पहिचानया पक्षधर जनजाति आन्दोलनकारीतय् नेतृत्वय् हयेत सफल जुल । नेवा:तसं महासंघया नायः हे जुइमा: धइगु आवश्यक मजू । नेवा: नेतृत्व विकास यायेगु खःसा महासंघय् अध्यक्ष बाहेक नं मेमेगु पदाधिकारी पदय् नेवा: नेतृत्व थ्यंकेगु नं आवश्यक जू ।

चिनाखँ

भाषा म्वासा जाती म्वाई धका हाली उबले गैह्र नेवा त मुसु मुसु न्हिला च्वनी छांय सिल्ला थ्व नेवा:त दछि छक जक तिं तिं न्हुइपिं फिन्छला व २९ न्हूँ तक सुँक च्वनीपिं थुपिं हाला जुयां भीत छुँ हे जुइ मखु अथे जुया थ्व नेवातय् हायका: ती दच्छिया छन्हु जक हाले दय्वँ गाःपिं छम्ह नेवा नेतां मेम्ह नेवा मचा यात जागिर नके माःसा थो सुया पार्टी याम्ह धका नेनीगु याई गैह्र नेवात जुसा थःगु स्वजातीय जुल की गा भी नेवात न थथे हे सहयोग याना मिले जुइगु गुबले ?

कवि राम महर्जन
की.न.पा. १६,
नगाउँ

हिलटाउन स्कूल ननिता महर्जनयात हन

ज्वजलपा वाःपौ

किपूया वाघभैरवस्थानय् च्वंगु शैक्षीक गुथि पाखें संचालित हिलटाउन उच्च माध्यमिक विद्यालयया वार्षिक क्यालेन्डर कथं हुलाप्याखं व म्येकासा याःगु दु ।

ने.सं.११३७ पोहेलागा पारु (पौष १५ गते) जूगु ज्याभवलय् वंगु डिसेम्बरय् थाइल्याण्डय् जूगु वर्ल्ड वर्डि विल्डिड व फिजिक स्पोर्टस् च्याम्पियनसिप २०१६ स लियांल्यू सिरपाः त्याकेत ताःलाःम्ह किपूया म्थ्याय्मचा व नेपाःया गौरव ननिता महर्जन (बज्राचार्य)यात नगद सिरपाः लिसें खादां न्ययेकाः दसिपौ लःल्हानाः हनेगु ज्या याःगु खः ।

वार्षिक रुपं ग्वसाः ग्वयाः वयाच्वंगु हुलाप्याखं व म्ये कासाय् स्कूलं विद्यार्थीपनिगु प्रतिभा प्रस्फुटनया निति विशेष पहल यानाः वयाच्वंगु खः । उगु हे ज्यायात निरन्तरता विसें ग्वसाः ग्वःगु उगु ज्याभवलय् उत्कृष्ट विद्यार्थीपिन्त स्कूलया प्रिन्सिपल राजन तण्डुकार व सम्मानित व्यक्तित्व ननिता महर्जनं नगद सिरपाः व दसिपौ लःल्हानादीगु खः ।

उगु ज्याभवलय् हुलाप्याख कासाय् १० गू तगिया लसता शाक्य न्हाप लायेत ताःलाःगु खःसा ८ गू तगिया न्यूगी, सुस्मिता, समिता व मन्दिरा ल्यू व ५ गू तगिया नुपुर महर्जन लियांल्यू लायेत ताःलाःगु खः । अथेहे, म्येकासाय् १० गू तगिया इशान खनाल न्हाप लाःगु खःसा ५ गू तगिया एलिसा खड्का ल्यू लाःगु खःसा ५ गू हे तगिया अभिज्ञ महर्जन लियांल्यू लायेत ताःलाःगु खः ।

हलिं नेवाः गुथि किपू कचां किपुली याःगु

“भिके-ल्ह्वने-न्हूधाः यायेनु”छयों तया चिनाखँ गोष्ठी व्वंगु चिनाखँ छसिकथं पिकया वनेगु तातुना थ्व चिनाखँ न्ह्यव्वयागु खः

१३.जिगु पला

रुपा शाही
देय्पुखू, किपू
वःचाधिकःबलय् थुखे उखे मस्यू
न्ह्यानाच्वन जिगु पलाः
परनिर्भर जुयाः हे ताय्छि याना
न्ह्यानाच्वन जिगु पलाः ।
थःगु पलाः थःम्हं जिं मस्यू
धाये नं गुबलें जिं मलाः
यत्थे मांबौ तताकेहेँपिनि
मतिनाया स्वांमालं जि व्वलना ॥

जोवन जायेवं जि याकःचिन मस्यू
वांछव्ल पुचलय्, अलमल जि जुया
अले तिनि खःला तुति जिगु हे धकाः
मालावना न्हूगु पलाः

जि तने हे त्यंम्ह सुनां नं मस्यू
ग्वहालि याये नं मलाः
फुवगिंचा जुयाः जुयाः मालाः(मालाः
धइव्यु लय् धकाः छु खः जिगु पलाः

रणभुल्लं ह्वल चुनौतित मस्यू
सुना नं मधाल कठोर जुल पलाः
आपालं वयाच्वन चुनौति न्ह्यांन्ह्यां
जीवन्त पलाः न्ह्याकेत जि सनाः॥

१४.नेवाः

रामभोला महर्जन,
धुसि, पांगा

छि नेवाः जि नेवाः अलय् भी नेवाः धइपिं
गन वन ग्व ? जि मखना भी नेवाः धइपिं
स्वस्वथाय् नेवाःख्याः जुयाः नं नेवाः मखुपिं
लय्ताःच्यः जुयाः लिउ(लिउजक वनेसःपिं
छं नेवाः भाय् ल्हाय्वं हे छ नेवाः जुइला ?
जब छं नेवाः जुयाः नेवाः मतिं हे मतय् धुंकाः
अय् जुयाः
नेवाः नेवाः गालय् हे तनाच्वन
थःम्हं थःत हे ल्वःमंकाच्वन
नेवाः नं नेवाः म्हमसिकाच्वन
नेवाः नं नेवाः पहिचान ल्वंमंकाच्वन
अलय्
भीगु कला संस्कृति भीगु अस्तित्व गन दइ
सुना सुचकातल सुनां क्वतेलातल मालाः मस्वयेकं
गन दइ
अय् जुयाः वा आः
भी नेवाः नेवाः हे जुयाः क्यनेत
भीगु कला संस्कृति भीसं हे बचय् यायेत
भीगु नेवाः राज्य भीसं हे त्याकाः कायेत
भीगु म्हसीका भीगु पहिचान भीसं चलय् यायेत ।

भीगु पलाः थासय् लाकाः न्ह्यायेनु
अले जक भिके ल्ह्वने न्हूधाः यायेफइ ।

जनजातिया नेतृत्वयात नेवाः पत्रकापाखें हनीगु

ज्वजलपा वाःपौ

नेवाः पत्रकारतय्गु राष्ट्रिय संगठन नेवाः पत्रकार राष्ट्रिय दबूपाखें वइगु शुक्रवाः नेपाल आदिवासी जनजाति महासंघया न्हूगु नेतृत्वयात हनीगु जूगु दु । दबूया केन्द्रीय सचिवालयया निर्णय कथं वइगु २२ गते शुक्रवाः तःजिक हनेज्या यायेत्यंगु खः । विहिवाः नेपाल आदिवासी जनजाति महासंघया न्हूगु ज्यासना पुचःया न्हापांगु मुँज्या च्वनीगु जूगु दुसा मुँज्याया कन्हय् खुन्हु हे यलय् छगू ज्याभूवःया दथुइ वय्कःपिन्त हनेत्यनागु खः धकाः नेवाः पत्रकार राष्ट्रिय दबूपाखें जानकारी विउगु दु ।

नेपाःया आदिवासी जनजातितय्गु मंकाःगु संगठन नेपाल आदिवासी जनजाति महासंघय् न्हूगु नेतृत्व ल्ययेगु ज्या छुं दिं न्हयःजक चितवनय् जूगु महाधिवेशनं ल्यःगु खः । थुगुसीया जनजाति महासंघया नेतृत्वयात पहिचान पक्षधर नेतृत्वया रुपय् नाला वयाच्वंगु दु ।

आः नेपाली विद्यार्थीपिन्सं अमेरिकाय् वर्क परमिट कायेखनीगु

अमेरिकाय् अध्ययनरत नेपाली विद्यार्थीपिन्सं थप दत्या ई ज्या यायेत अनुमति पौ (वर्क परिमिट) कायेखनीगु जूगु दु ।

अमेरिकी अध्यागमन स्वइगु उच्च निकाय डिपार्टमेन्ट अफ होमल्याण्ड सेक्युरिटीं २०७२ वैशाखया भुखाय् लिपा अमेरिकाय् अध्ययनरत नेपाली विद्यार्थीपिन्त बियाः वयाच्वंगु सहूलियतया अवधि ताःहाकः याःगु खः ।

भुखाचं नेपाली छेंजःपिन्त लिच्वः लानाः अमेरिकाय् अध्ययनरत नेपाली विद्यार्थीपिन्सं नं आर्थिक कठिनाई ब्यहोरे यायेमाःगु धासैं उगु सहूलियत ब्यूगु खः । आः व सहूलियत मंगलवाःनिसैं लागू जूगु दु व २४ जुन २०१८ तक कायम जुइ ।

थ्वसिवें न्ह्यः विद्यार्थीपिन्सं वालय् २० घौसिवें अप्वः ज्या याये मदइगु जुयाच्वंगु खःसा क्याम्पस दुने जक ज्या याये खनीगु खः । तर, थ्व सहूलियत लिपा एफ-१ भिसा कयाः नेपाली विद्यार्थीपिन्सं क्याम्पस पिने ज्या यायेत आवेदन बिइ फइगु व्यवस्था याःगु दु ।

सहूलियतया नितिं नेपाली विद्यार्थीपिन्सं आवेदन बिइ मालीगु जुइ । तर, नेपालय् भुखाय् वःगु दिं २०१५ या अप्रिल २५ वा वसिवें न्ह्यःनिसैं हे अमेरिकाय् व्वनाच्वंगु जुइमाः ।

अमेरिकी सरकारी तथ्यांक कथं ९,००० म्हसिवें अप्वः नेपाली विद्यार्थीयाके एफ-१ भिसा दु ।

भुखाचं यानाः लाःगु लिच्वःयात वाःचायेकूसैं अमेरिकी सरकारं वंगु कार्तिकय् नेपाली आप्रवासीपिन्त ‘टेम्पोररी प्रोटक्टेड स्टार्टस’ (टिपीएस) या सुविधायात थप दत्या ईया निति नवीकरण याःगु खः ।

नवौं वार्षिक साधारण सभाको सूचना

शंखापुर बहुउद्देश्यीय सहकारी संस्था लिमिटेडको नवौं साधारण सभा निम्न मिति र स्थानमा हुने भएकोले सम्पूर्ण आदरणीय शेयर सदस्य महानुभावहरुलाई उपस्थितिको लागि हार्दिक निमन्त्रण गरिन्छ ।

साधारणसभाको कार्यक्रम :

मिति : २०७३ पौष २३ गते शनिवार

स्थान : दक्षिणकाली, फर्पिङ

समय : विहान ७ :०० बजे

पत्र प्राप्त नभएमा यसै सूचनालाई आधारमानी साधारण सभामा अनिवार्य उपस्थिति भई दिनु हुन शेयर सदस्य महानुभावहरुमा हार्दिक अनुरोध गरिन्छ ।

नोट : साधारण सभा हुने स्थलसम्म जान सहकारी संस्थाको अगाडि विहान ७ :०० बजे बसको व्यवस्था गरिएको छ । बस छुटेमा संस्था जिम्मेवार हुने छैन ।

शंखापुर बहुउद्देश्यीय सहकारी संस्था लि.

शहिदपथ, पांगा, कीर्तिपुर –९
फोन नं.४३३६२४४, ९८४१४०३१४३

नेवाः संस्कृतिया आधार दाफा

श्रीकृष्ण महर्जन

नेपालमण्डलया सभ्यता धइगु नेवाः सभ्यता खः। नेपालमण्डल लागाय् दक्षिणनिसें उत्तरपाखें वःपिं नं दुगुलिं छगू हे नश्ल मखुपिं च्वना विकास याःगु सभ्यता धइगु हे नेवाः सभ्यता खः। पूर्वय् सुनकोशी, पश्चिमय् त्रिशुली अले दक्षिणय् चिसापानी व उत्तरय् सिलु तिर्थ तकया लागायत नेपालमण्डल खः धकाः नेपाल महात्मय च्यातःगु दु। व हे आधारय् थौकन्हय्या भिनिगू जिल्लायात हे ऐतिहासिक नेपालमण्डल धायेगु याना वयाच्वंगु दु। नेपाल महात्मय ६४ शिवलिङ्ग चाहिङ्क दुगु लाग्ना हे नेपालमण्डल धकाः ध्यातःगुलिं थौंया इलय् नं व हे लागायत नेपालमण्डल लाग्ना खः धकाः धायेगु याना वयाच्वंगु दु। नेपालमण्डल लागाय् विकास जूगु भाषा, संस्कृति व सम्पदा हे नेवाःतय्गु सभ्यता खः। नेवाःतय्गु जीवन पद्धति खः। नेपालमण्डल लागाय् आदिवासीत हे नेवाःत खः। उकिं नेपालमण्डल धइगु नेवाःत नाप स्वानाच्वंगु विषय खः। थुगु सभ्यता निहःदीसवें न्हयःनिसें हे दये धुकूगु खने दु। अले गवर्लेनिसें नेपालमण्डलया सभ्यता विकास जुल अवर्लेनिसें हे सांगितक ख्यःया विकास नाप नापं थीथी संस्कृति विकास जूगु खयेमाः धकाः अनुमान यानातःगु दु। सांगितिक ख्यलय् विकासया भूवलय् न्हयःने वःगु छगू संस्कृति खः दाफा संस्कृति। दाफा संस्कृति धइगु नेवाः संस्कृतिया आधार जुयाच्वंगु दु। दाफा संस्कृति म्वाकाच्वंगु थासय् हे थीथी कथंया मौलिक संस्कृति त्यंकातःगु अले व हे दाफा संस्कृति म्वाकाच्वंगु दाफा खलःपाखें हे जात्रा पर्वत संचालन याना वयाच्वंगु खने दु। गन दाफा दु अन नेवाःत संगठित नं जुयाच्वंगु खने दु। उलि जक मखु छेँखाप्वाः पतिकं हे कलाकार तयार यायेगु ज्या दाफा खलकं याना वयाच्वंगु खने दु। न्हापा न्हापा ला दाफा खलकं निर्णय याःगुया आधारय् हे सामाजिक नापं सांस्कृतिक रुपं त्वाः वा वस्ती हे न्हयाः वनेगु याना वनाच्वंगु खने दु। उकिं दाफा संस्कृति नेवाः संस्कृतिया तःधंगु आधार जुयाच्वंगु खनेदु।

दाफाया म्हसीका

मूल रुपं खिं बाजा अले ताः व बबुचाया तालय् निधः मनूतच्चना पालपाः म्ये हालेगुयात हे दाफा हालयेगु वा दाफा थायेगु धया वयाच्वंगु दु। दाफा धइगु हे खिं खः धाईपिं नं मदुगु मखु। अयनं व्यवहारय् स्वल धाःसा थ्व स्वंगू बाजाया तालय् पाःपाः याना राग कया बाद्य प्रधान याना म्ये हालेगुयात हे दाफा धायेगु याना वयाच्वंगु खने दु। छपु हे म्ये पहर कथं अर्थात सुथय् छगू लचं, न्हिनय् छगू लचं अले बहनी छगू लचं हालेगु याना वयाच्वंगु दु दाफा थायेगु अर्थात दाफा हालेगु भूवलय्।

अथे हे ऋतु कथंया लसय् नं म्ये हालेगु याना वयाच्वंगु दु। भक्ति भावयात अप्ठः प्राथमिकता विया हाल्ना वयाच्वंगु दाफाय् इतिहासया थीथी घटना यात स्वाकातःगु म्ये अले स्थान विशेषया म्ये नं मदुगु धाःसा अवश्य नं मखु। दाफा हालेगु भूवलय् राग कया रागया आधारय् हे म्ये हालीगु खःसा तालया त्याखं थःगु हे मौलिक कथंया तालत दु।

दाफाय् मूल रुपं न्हय्गू ताल दुथ्यानाच्वंगु दु। च्वः, लंताल, प्रताल, जति, पलेमा, अस्त्र व गरह ताल दइ। लंताः नेवाःतय्गु कथं खने दु। मेमेगु नं ताल गथे कि खजती ताल, एकताल नापं थीथी कथंया तालत नं दुथ्यानाच्वंगु दु। राग मालश्री, धनाश्री, वसन्त, श्री, भुपाली, प्रथमन्जली, थ्यंमथ्यं स्वीगूसिबें अप्ठः र रागत दुथ्यानाच्वंगु खः। भारतया शास्त्रीय रागसिन् पानाच्वंगु दु। थःगु हे पहरा नं दु। थुगु त्याखं स्वल धाःसा भारतीय शास्त्रीय संगित नाप ज्वःलाःगु नापं ज्वःमलाःगु नं ताल व राग दुथ्यानाच्वंगु दु नेवाःतय्सं न्ह्याकाच्वंगु दाफा संस्कृतिइ।

भाषाया त्याखं स्वल धाःसा नेवाः भाय्, खय् भाय्, हिन्दी भाय्निसें मैथली भाय् तकं ल्वाकज्यानाच्वंगु दु। अथे मुक्कं नेवाः भाय्या म्ये नं मदुगु धाःसा अवश्य नं मखु। दाफा खँवःयात कया मामां वनेगु भूवलय् उर्दुभाषा अर्थात फारसी भाषाय् दफ धकाः मूल खँवः दुथ्याकातःगु दु। फारसी भाषं दफ धइगु छगू छयंगुलिं भुनातःगु ग्वःलाःगु बाजा धकाः च्यातःगु दु। अथे हे हिन्दी भाषाय् नं दफः अले दफलि धकाः खँवः छयलातःगु खने दु।

अथे हे मैथली भाषाय् नं दफला धकाः खँवः छयलातःगु दु। दाफा धकाः नेवाःतय्सं आः तकया प्रमाण कथं नेपाल संवत ७९३ सं छयला तये धुकूगु दु। अबले हे दाफा खँवः छयला तःगु दुसा दाफायात गनं गनं दापा नं धायेगु याना वयाच्वंगु दु। थुगु त्याखं स्वल धाःसा मूल रुपं दाफा संस्कृति नेपालमण्डल लागाय् थःगु हे कथं विकास जूगु संस्कृति खः धकाः धायेफइगु अवस्था दु। यलय् जुजु सिद्धिनरसिंह मल्लया इर्लानिसें काति प्याखं क्यनेगु सुरु जूगु खःसा अलवे हे दाफा थाना प्याखं क्यनेगु सुरु याःगुलिं उगु इलय् हे बांलाक्क दाफा संस्कृतिया विकास जुइ धुकूगु खः धकाः धायेछिं।

दाफा संस्कृति

दाफा थायेगु धइगु नेवाःतय्सं थःपनिगु वुँज्या मदइगु इलय् थायेगु याना वयाच्वंगु दु। वुँज्या याइगु ई धइगु विशेष याना सिथिनखःया इर्लानिसें गथांमुगः नखः तक खः। थ्व इलय् दाफा थाये मजिउ धाइ। अले थाइन नं मखु। अले सिनाज्या क्वचाये धुंकाः गुंलाया सुथय् सुथय् दाफा थायेगु याइ अले यंलाया इलय् बहनी बहनी थायेगु याइ। अथे हे माघ महिनाय् सुथय् दाफा थायेगु याइ। थुगु कथं सुथय् न्हापां दनेमाःगु इलय् सुथय् सुथय् फल्चाय् दाफा थायेगु याइसा अले हे लिवाक्क दनेमालीगु इलय् बहनी बहनी दाफा थायेगु याइ। मौसम अर्थात ऋतु नाप नं स्वाका थुगु कथं नेवाःतय्सं दाफा थायेगु याना वयाच्वंगु दु। अथे हे थःपनिगु स्थानीय जात्रा पर्वया भूवलय् नं दाफा थायेगु याइ। थुगु त्याखं स्वयेबलय् ई कथं ल्वेक दाफा थायेगु याना वयाच्वंगु खः नेवाःतय्सं।

दाफा संस्कृति स्वनिगलय् जक हे स्वल धाःसा थ्यंमथ्यं स्वसःगू दाफा खलःपाखें म्वाका वयाच्वंगु खने दु। यँया परम्पराग त्वालय्, तोखा, थक्वाः, सतुंगः, च्वतिगां, तापाख्यः, बलम्बु, बन्ध्याः, किपू, नगां, पांगा, च्ववाहाः, फौपि, नापं थाय् थासय् दाफा थाना वयाच्वंगु दु। यलय् शहर दुने, जल, थसि, खना, बुंग, लुभु, सुनागू नापं नेवाः वस्ती वस्तीइ हे दाफा थायेगु याना वयाच्वंगु दु। अथे हे खप शहर, थिमि, नगदेश, बोडे, लोकन्थली नापं नेवाःतय्गु वस्तीइ दाफा संस्कृतियात म्वाकाच्वंगु दु। अथे हे पन्तिनिसें दोल्खा, भोजपुर, चित्लाङ, पालुङ नापं नेवाःतय्गु वस्ती वस्ती हे दाफा संस्कृतियात म्वाकातःगु खने दु। थुगु त्याखं स्वल धाःसा स्वनिगर्लीपने नं गुगु थासय् नेवाःत वनाच्वंगु खः अन अन नं दाफा संस्कृतियात म्वाकाच्वंगु खने दु। दाफा संस्कृति नेवाः दुने नं स्वयेबलय् ज्यापुतय्सं जक म्वाकाच्वंगु थें च्वसां वास्तवय् नेवाः दुनेया फुक्क धाइथें थरयापित्सं नं न्हापा न्हापा दाफा थायेगु याना वयाच्वंगु दुगु जुयाच्वन। थौकन्हय् तकं ज्यापुत नाप नापं स्यस्यःत, शाक्यत, बज्राचार्यत, उदायत, सार्यामित, प्रजापति, खड्गीतय्सं तकं दाफा थाना वयाच्वंगु दु। अथे हे छुं ई न्हयः तक ला दाला अर्थात प्वःतय्सं तकं दाफा थाना वयाच्वंगु खः धकाः धाइ। थुगु त्याखं स्वयेबलय् दाफा संस्कृति धइगु नेवाःतय्गु मंकाःगु संस्कृति जुयाच्वंगु दु। थुगु कथं नेवाःतय्सं महत्व विया वयाच्वंगु दाफा संस्कृति थौं थ्यंमथ्यं २० निसें ३० प्रतिशत बन्द जुइ धुकूगु अवस्था दु। दाफा संस्कृति बन्द जूगुया मूल कार

ण धइगु युवापुस्तायात आकर्षित याये मफया, ई कथं ल्वेक न्हयाः वने मफया, राज्यपाखें छुं नं कथंया ग्वहालि मदया हे खः धायेछिं। आः तक दाफा संस्कृति राज्यपाखें ग्वहालि विना नेवाःतय्सं थःगु हे कथं म्वाका वयाच्वंगु संस्कृति खः। थुगु संस्कृति नेवाःतय्गु सभ्यता नाप स्वानाच्वंगु जूगुलिं दाफा संस्कृति न्हना वन धाःसा छगू कथंया सभ्यताय् हे लिच्वः लाइगु अवस्था वयेफु। दाफा संस्कृतिया थज्जःगु हे महत्वयात थुइका फुक्क दाफा खलःयात छगू हे दबुलिइ थनेगु, युवा पुष्टायात आकर्षित यायेगु, दाफा संगितयात प्रचारप्रसार यायेगु, दाफा संस्कृति म्वाकाच्वपित्त हःपाः बिइगु, दाफा संस्कृतिया बारे छगू कथं अभियान हे न्ह्याकेगु कथं नेपालमण्डल दाफा महोत्सव यानाच्वंगु दु।

संभवत नेपाःया संगित ख्याःया दक्ले ताःहकःगु महोत्सवया रुपय् वंगु क्वःपुजया दिननिसें शुक्रवाः व शनिवाः पतिकं जुयाच्वंगु थुगु महोत्सव फागुण महिना तक जुइगु अवस्था दु। नेपालमण्डल दाफा महोत्सव जूगुलिं दाफा संस्कृतियात म्वाकाच्वपित्त तःधंगु हःपाः जूगु दु। गुइय्दं दुपिं तकं दाफा थायेगु नितीं महोत्सवय् सहभागी जुयाच्वंगु दु। थ्व छगू कथं दाफा संस्कृति अझ धाये नेवाः संस्कृतिया ख्यलय् नं ज्वःमदुगु ज्याभूवः जुयाच्वंगु दु धाःसां छुं पाइमखु। दाफा संस्कृतिया विकास, संरक्षण सम्वर्द्धन, प्रबर्द्धन यायेगु नितीं जनस्तरं जक मखु राज्य स्तरपाखें नं माःगु कथंया पलाः ल्हवनेमाःगु अवस्था वःगु दु।

छु संविधानया निक्व:गु प्रस्ताव असंबैधानिक हे ख: ला ?

राजेन्द्र श्रेष्ठ

सह-अध्यक्ष, संघीय

समाजवादी फोरम नेपाल

आ:या संविधानया कट्टर हिमायती नेकपा एमाले आ: पुष्पकमल दाहाल प्रचण्ड नेतृत्वया सरकारं दर्ता या:गु संविधान संशोधन प्रस्ताव विधि, प्रक्रिया व अन्तर्वस्तु व अदालतया निर्देशन फुकक ल्याखं गलत धा:गु दु । थुगु ध्वं हुँइयाँय छुँ उत्पीडित समुदायया सांसदपिन्सं नं थ:गु पार्टीया सलय स: ल्वाकछुयानाच्वंगु दुसा गुलिखे पार्टीया अवस्था पार्टी छेपाखे सांसद मेखेपाखे दनाच्वंगु दु । थुगु सन्दर्भय् छु संविधान संशोधन प्रस्ताव विधि, प्रक्रिया व अन्तर्वस्तुया ल्याखं गलत ख: ला ? छु थुकिं अदालतया अपहेलना जूगु खँ सत्य ख: ?

१. विधिया ल्याखं संविधान संशोधनया प्रस्ताव संविधानया धारा २९६ या उपधारा १ कथं रुपान्तरित व्यवस्थापिका संसदय् थ्व अधिकार निहित जूगु दु । थ्व कथं न्हापांगु संविधान संशोधन प्रस्ताव नं थ्वहे संसद पारित या:गु ख: । उकिं नेपाल सरकारं व्यवस्थापिका संसदय् दर्ता या:गु थ्व प्रस्ताव विधि सम्मत दु । उकिया अलावा व्यवस्थापिका संसदया दुज:पिन्सं नं व्यवस्थापिका संसद नियमावली २०७३ या नियम १२७ व १२८ कथंया शर्ततय्गु अधिनय् च्वना: संशोधन प्रस्ताव पेश यायेफइ ।

२. प्रक्रियाया सन्दर्भय् एमाले ल्हवंगु सीमा हिलाबुलालिसे सम्बन्धित विषय संविधानया धारा २७४ या उपधारा ४ कथं प्रदेश सभाय् छवयेमा: धैगु खँ आ: आकर्षित जुइफइ मखु । आ:या सरकार व संसद तकं संक्रमणकालीन जूगु अवस्थाय् प्रदेशया अधिकार क्षेत्र नं संक्रमणकालीन व्यवस्था अनुरूप हे छयलाबुला जुइ । उकिं संक्रमणकालय् कानून दयेकीगु प्रदेश सभाया अधिकार नं संविधानया धारा २९६ अनुरूप रुपान्तरित व्यवस्थापिका संसदयात हे ब्यूगु दु । यदि एमाले धा:थे जा:गु संक्रमणकालय् नं प्रदेशया सीमा हिलाबुलाया नितिं संविधानया

२७४ आकर्षित जुइगु ख:सा संविधानया भाग ३३ य् संक्रमणकालीन व्यवस्था अन्तर्गत धारा २९५ या उपधारा १ य् प्रदेशया सीमांकन सम्बन्धी विषयस सुभाव विइत नेपाल सरकारं छगू संघीय आयोग नीस्वने फइगु खँ न्त्थथनेगु आवश्यक हे मजू । संक्रमणकालीन व्यवस्था अन्तर्गत थ्व धारा दइगुया मू हुनि हे सीमांकन सम्बन्धी विवाद संविधान कार्यान्वयन जुइगु सिवें न्त्थ: हे क्वचायेकेगु नितिं ख: । उकिं आ:या संविधान संशोधन प्रस्ताव प्रक्रियाया ल्याखं नं संविधान सम्मत दु ।

३. अन्तर्वस्तुया ल्याखं स्वयेबलय् भीगु पार्टी ससफो नेपाल, संघीय गठबन्धन व उकी आबद्ध मधेसी मोर्चा, आदिवासी जनजाति राष्ट्रिय आन्दोलन, पहिचानय् आधारित गठबन्धन व थीथी प्रादेशिक मोर्चातिसें ल्हवंगु २६ बुँदे मागतयु सन्दर्भय् आंशिक रुप जक सम्बोधन या:गु दु । उकी समानुपातिक समावेशीकरण, संघीय न्यायपालिका, स्वायत्त क्षेत्र, संरक्षित क्षेत्र व गैर भौगोलिक विशेष क्षेत्रया निर्धारण, स्थानीय तह प्रदेशया क्षेत्राधिकारदुने च्वनेमा:गु व्यवस्था लगायत भीगु आपालं मागत क:घानात:गु मदु । संशोधन प्रस्ताव या:गु ७ बुँदेय् नं पायछि ढंगं संशोधन प्रस्ताव या:गु मदु । सीमांकन सम्बन्धी हिलाबुलाया सन्दर्भय् प्रस्तावित संशोधनय् तराईया थारु लगायतया आदिवासी जनजातिया क्लस्टर (जातीय सघनता) यात संविधान जारी यायेबलय् मधेसीया बाहुल्यता जुइकथं २ ल्या: प्रदेश दयेकथें या:गु थारुया बाहुल्यता जुइकथं ५ ल्या: प्रदेश आंशिक रुपं मिलेया:गु दु । थुकी चितौनिया थारुया आदिभूमि चितवनया दुनेया मधेस, नवलपुर, कैलाली व कञ्चनपुर क:घानात:गु मदु । मगरया सन्दर्भय् मगरातया क्लस्टरयात छगू हे

थासय् ह:सां नं उकियात पहाडे आर्यतय्गु बाहुल्यता जुइकथं तमुवानलिसे एकाकार या:गु दु । अन थारुतय्गु थें मगर व गुरुङतय्गु बाहुल्यता मदु । तर जातीय क्लस्टरयात छगू हे थासय् त:गुयात सकारात्मक रुपं कायेफु । व बाहेक हिमाल व पहाडया मेगु आदिवासी जनजाति, खसानया खस, मधेसी व दलित धा:पिं शिल्पीतय्गु पहिचानयात सीमांकन प्रस्तावं छु सम्बोधन या:गु मदु । उकिया सम्बोधन भीसं न्त्थ:ने हयागु १० जोड १ या प्रस्तावं जक यायेफइ । थुगु सन्दर्भय् सम्माननीय प्रधानमन्त्री धारा ५६ या राज्यया संरचना सम्बन्धी व्यवस्थाय् छगू उपधारा थप या:गु नेपा:या संघीय संरचना, प्रदेशतय्गु ल्या:, सीमा व अधिकार क्षेत्र आदि विषयस मा:कथं पुनरावलोकन व हिलाबुलाया नितिं सुभाव विइत नेपाल सरकारं छगू संघीय आयोग नीस्वनेगु व उकिया आधारय् भारतय् थें मा:कथं प्रदेश थप यायेफइगु खँय सहलह या:गु ख: । तर थ्व खँ संशोधनय् व:गु मदु । समग्रय् सीमांकन सम्बन्धय् या:गु संशोधन प्रस्तावं भीगु मागया आंशिक रुपं जक क:घा:गु दु । भाषाया सन्दर्भय् भीसं संविधानय् नेपाली धयात:गु पर्वतीय गोरखा भाषायात शिक्षा, संचार, अड्डा, अदालत लगायतया सरकारी कामकाजय् ब्यूगु एकाधिकार व विशेषाधिकार अन्त्य यायेत संविधानया धारा ७ या उपधारा १ स नेपाल सरकार या सरकारी कामकाज बहुभाषिक नीतिया आधारय् जुइ । भाषा आयोगया सिफारिसय् नेपाल सरकारं सरकारी कामकाजया भाषा धका: निर्णय या:गु भाषातय् संविधानया अनुसूची ५ ल्या: प्रदेश आंशिक रुपं मलेया:गु दु । थुकी चितौनिया थारुया आदिभूमि चितवनया दुनेया मधेस, नवलपुर, कैलाली व कञ्चनपुर क:घानात:गु मदु । मगरया सन्दर्भय् मगरातया क्लस्टरयात छगू हे

कामकाजया भाषा प्रादेशिक संसदं निक्कौल या:गु छयलाबुला याइ । तर सरकारं उपधारा २ स संशोधन या:गु प्रदेशया क्षेत्राधिकारयात अतिक्रमण या:गु दु । उकिं भाषिक समानताया नितिं धारा ७ या उपधारा १ य् हे संशोधन या:गु सरकारी कामकाजया भाषातय् अनुसूचीइ तयेमा: । राष्ट्रिय सभाया बनौटया सन्धय् भीगु माग विश्वय् प्रचलित जातीय सभाया मोडेल वा प्रदेशतयेगु सभाया मोडेल जुइमा:गु ख: । आ:या संविधानं धारा ३०६ (ट) य् गाउँपालिका व नगर पालिकायात तकं संघीय एकाइया रुपं व्याख्या या:गु संसारय् गनं मदूगु जात्रा प्रदर्शन यात । थ:त संवैधानिक व कानूनी ज्ञाताया ठेकेदार हे तायेकीमह सुवास नेम्वाङ सभामुख जूगु इलय् जारी या:गु संविधानय् “संघीय एकाइ धायेबलय् संघ, प्रदेश व स्थानीय तह थुइकेमा: ।” धैगु अपब्याख्या या:गु प्रदेशया एकाइ जुइमा:गु गाउँपालिका व नगर पालिकायात संघीय एकाइ दयेकेगु व उकियात राष्ट्रिय सभाया मतदातया निर्वाचन मण्डलय् तयेगु ज्या या:गु दु । छु सुवास नेम्वाङयाके थुकिया लिस: दु ? संघीय एकाइ धयागु प्रदेशत ख: । गाउँपालिका व नगरपालिकातय् नं संघीय एकाइ धका: व्याख्या या:गुया हुनि प्रदेशयात कमजोर व पंगु दयेकेगु एमोलया कुनियत स्पष्ट जू । उकिं भीसं प्रदेश सभाया दुज:पिं दूगु निर्वाचक मण्डलपाखें प्रत्येक प्रदेशपाखें कम्तीइ ३३ प्रतिशत मिसा, छम्ह शिल्पी (दलित), छम्ह अल्पसंख्यक व सीमान्तीकृत आदिवासी जनजाति वा अपांगता जूम्ह व्यक्ति सहित जातीय विविधता भुक्ले जुइगु कथं सम्बन्धित प्रदेशया जनसंख्याया अनुपातय् राष्ट्रिय सभा निर्वाचित जुइमा:गु प्रस्ताव तयागु ख: । थुगु व्यवस्थां राष्ट्रिय सभा नेपाली मोडेलया

जातीय विविधता भुक्ले जुइगु प्रदेशतय्गु सभा जुइत ता:लाइ । उगु विश्लेषणया आधार य् सिवें आ: प्रस्तावित ७ बुँदे संशोधन प्रस्तावयात सरकारं परि मार्जन लिसें व्यवस्थापिका संसदय् दुतयंकेमा: । अथे या:सा जक उकियात आंशिक उपलब्धीया रुपं कया: पारित यायेफइ ।

४. विगतय् संविधानया न्हापांगु संशोधन या:बलय् नं भीसं समानुपातिक समावेशीकरणया सन्दर्भय् “सामाजिक रुपं ल्यूने ला:गु आदिवासी जनजाति, मधेसी, थारु, खस, शिल्पी (दलित), मुस्लिम लगायतया उत्पीडित समुदायपिन्त राज्यया मुक्कं अंग, तह व संवैधानिक निकायतय्के समानुपातिक समावेशीया हक दइ । थुगु उपधाराया प्रयोजनया नितिं प्रत्येक समुदायस मिसापिन्त न्युनतम ३३ प्रतिशतया लिसें अपांगता जूपिं व्यक्ति, अल्पसंख्यक व सीमान्तीकृत, पिछडा वर्ग, लैंगिक व यौनक अल्पसंख्यक, श्रमिक, किसान, पिछडे जूगु क्षेत्रया नागरिक व आर्थिक रुपं विपन्न वर्गया प्रतिनिधित्व याकेमा: ।” धैगु न्त्थथनेत प्रस्ताव या:गु ख: । मूल धारय् दूगु पहाडे आर्यतयेगु वर्चस्व आ: नं दया हे च्वंगु दु । उकिं समानुपातिक समावेशीया हक उत्पीडित समुदाययात विइमा: धैगु भीगु विचा: ख: । तर अथे जुइमफुत । अथेहे जनसंख्याया आधारय् प्रतिनिधि सभाया निर्वाचन क्षेत्र निर्धारण यायेबलय् हिमाली जनजाति लगायत सीमान्तकृत व अल्पसंख्यक समुदायया नितिं विशेष संरचनापाखें प्रतिनिधित्व याका: जनसंख्याया आधारय् प्रदेशतय् सिट निर्धारण जुइमा: धैगु माग नं न्हापांगु संविधान सभां विकृत रुपं पारित यात । इमिसं निर्वाचक भूगोलया रुपं प्रदेशया पलेसा एकात्मक मानसिकता कुबिया: पुलांगु जिल्लातय् हे आधार दयेकल ।

५. आ: नेपाल सरकारं पूर्व सचिव बालानन्द शर्माया

संयोजकत्वय् गाउँपालिका, नगर पालिका व विशेष, संरक्षित वा स्वायत्त क्षेत्र (विशेष संरचना) या ल्या: व सीमाना निर्धारण आयोग नीस्वंगु दु । उकिं आ: विशेष, संरक्षित वा स्वायत्त क्षेत्रया ल्या: व सीमाना निर्धारण मया:से स्थानीय तहया जक सुभाव विइत्यंगु बुखें प्रकाशित जूगु दु । थुगु सम्बन्धय् छखे खड्गप्रसाद ओली सरकारं आयोगयात ब्यूगु क्षेत्राधिकार व कार्य निर्देश शर्तय् संविधानया व्यवस्था अ:ख: विशेष संरचनातय् कृण्ठित यायेत्यंगु दुसा मेखे आयोगं संविधानया धारा ५६ (५) व धारा २९५ (३) अनुरूप विशेष संरचना निर्धारण हे मया:से अधुरो प्रतिवेदन ल:ल्हायेत्यंगु दु । थ्व ‘सोहै आना गलत खँ ख:’ उकिं आ: हाकनं नं आदिवासी जनजाति, मधेसी, थारु, खस, शिल्पी लिसेंया उत्पीडित समुदायया नितिं संघर्षया विकल्प मदु ।

६. थुगु इलय् स्थानीय तहया निर्वाचन याकेगु खँ नं जोडतोड चर्चा जुयाच्वंगु दु । एमाले संविधान संशोधन मया:से निर्वाचन जुइमा:गु खँ या:गु लिसें संविधान संशोधन प्रस्तावं अदालतया अपहेलना जूगु मखूगु प्रचार या:गु दु । वास्तवय् आ: संविधान संशोधन यायेमज्यूगु धका: सर्वोच्च अदालतपाखें छुँ आदेश जारी जूगु मदु । स्थानीय निकायया निर्वाचनया सन्दर्भय् सरकारं चन्द्रकान्त ज्ञवालीपाखें दायर मुद्दाय् स्थानीय निकायया निर्वाचन मया:केगुया हुनि क्यं आदेश जारी जूगु दु । आ: स्थानीय तहया निर्वाचनया पलेसा पुलांगु हे स्थानीय निकायया निर्वाचन माग या:गु हे संघीयता विरोधी पला: ख: । आ: गाउँपालिका, नगर पालिका व विशेष, संरक्षित वा स्वायत्त क्षेत्रया ल्या: व सीमाना निर्धारण जुइ त्यं हे दु । उकिं नेपाल सरकारपाखें संविधान संशोधनया प्रस्ताव दर्ता जूगु अदालतया अपहेलना ख: धैगु एमाले थ:गु स्वार्थया नितिं ‘गोरु बेचेको साइनो जोडे’थें जा:गु खँ जक ख: ।

मृत्यायमचा यःमरि कासा

विपिन कपाली/

यःमरि पुन्रिया लसताय वर ननि मृत्यायमचा यःमरि कासा थां न्हिनय जूग दु । यैया १२ वडा अवस्थित वरननि त्वाल्य थुगु कासा जूग खः ।

वरननी मिसा पुचःया निक्वःगु दै मुज्याया लसताय न्हापांगु यःमरि कासा जूग खः ।

दकलय बांलाक योमरि दयेकूहेसित हःपा वीगु कथं व नेवाः परम्परायात न्त्याकातयेगु उदेश्य कथं जूग उगु कासाय

निर्णायक कथं एकाराम सिं, अनिता महर्जन व रचना महर्जन च्वनादीगु खः ।

कासाय ८ म्ह कासामिपिं मिजला महर्जन, निशा महर्जन, दिव्या महर्जन, जेनिशा महर्जन, मन्जिना बज्राचार्य, सुनिता महर्जन, मलिका महर्जन व सुजिना महर्जनपिन्सं ब्वति कयादीगु खः ।

यःमरि दयेकेगु (जाकिचुं न्हायाः यःमरिया रुप वीगु) नितिं ४० मिनेतया ई ब्यूगु खः । थुगु

इलय ७ गः निसं १५ गः तक ब्वति काःपिन्सं यःमरि तयार याःगु खः । तर निर्णायक कमिटि अप्ठः दयेकूहेसित मखु सुनां बांलाक दयेकल वयात न्हाप, ल्यू व लियांल्यू ल्यःगु खः ।

थुकी न्हाप सुजिना महर्जन, ल्यू मलिका महर्जन व लियांल्यू जेनिशा महर्जन लाःगु खः ।

थुकिा हे दथुइ मिसा पुचःया निक्वःगु साधारण सभाय सचिव व दांभरिपाखें थःथःगु प्रतिवेदन न्त्यब्वये ज्या जूग खः ।

सामुदायिक विकास समाज, नेपाल

पांगा, कीर्तिपुर

आवश्यकता

यस संस्थाको लागि देहाय वमोजिमका कर्मचारी आवश्यक भएको हुदा, ईच्छुक नेपाली नागरिकहरुले आफ्नो योग्यताको प्रमाण पत्र तथा बायोडाटा सहित यो सूचना प्रकाशित भएको मितिले ७ दिन भित्र आवेदन दिनुहोला ।

क्र.स.	पद	संख्या	योग्यता	कैफियत
१	सामाजिक परिचालक	१	+२ र कम्प्युटरमा दक्ष	महिला/पुरुष

सामुदायिक विकास समाज, नेपाल,

की. न. पा. १२, पांगा,

४३३०४७३, ९८४९६४९०६४

email: cds.nepal16@gmail.com

किपुली “संघीय प्रदेश व नेवाःत”

बारे अन्तर्क्रिया

ज्वजलपा वा:पौ/

ज्यापु महागुथि किपू नगर समितिया खसालय वंगु सुक्रवाः किपू न्हूवजाःया कृष्ण क्याटि र ग हलय “संघीय प्रदेश व नेवाःत” विषयलय अन्तर्क्रिया ज्याभवः जुल । त्रिभुवन विश्वविद्यालय सिनासया प्राध्यापक डा.पंचनारायण महर्जन मू वक्ता जुयादीगु उगु ज्याभव ज्यापु महागुथि किपू नगरसमितिया नायः नजरराम महर्जन न्त्याकादीगु खः ।

प्रा.डा.पंचनारायण महर्जन थःगु विचाः न्त्यब्वयेगु भवलय धयादिल, “भी नेवाःत भाषा, सांस्कृतिक ख्यलय यक्व नांजाःपिं थःपिनिगु विस्कं पहिचान दुगु जाति खः ।

नेवाःतयगु नेपालमण्डलया नाम हे नेपाल देय्या नां च्वंगु खः । नेवाःतयगु सम्पदा, संस्कृति बहाः वही स्वयेत हे पर्यटकत नेपाः वडगु खः । थुलिमछि नांजाःगु जाति नेवाःत थौं थःगु म्हसिइका हे मदइगु अवस्थाय थ्यंगु दु । थुकिा हुनि छु धायेबलय भी नेवाःत हे खः । नेवाःनं नेवाःयात तुतिज्वना सालेगु मेपिन्त जूसा ब्वहफयाः थछ्वयेगु छगू कारण खःसा, भी नेवाःत शासन, प्रशासन छुकि नं मथ्यंगु हुनि नं खः ।

म्हगः उत्तम खेती, मध्यम व्यापार अले सरकारी नोकरी धाइसा थौं भीके खेती यायेत बुँ बाली मन्त । गनं गनं भति भति बुँ दुसां भी बुँज्या याये मन्त । पिनेच्विपिं वयाः भीगु बुँ बालं कयाः खेती यानाचन । भीपिं ज्या यायेगुली अल्छी जुयाचना । अथेहे व्यापार नं

भीगु ल्हाती मदया वनांच्वंगु दु । सरकारी जागीर नयेगुलिं नं भी नेवाःतसें वास्ता मयाः । प्रहरी व सेनायला भन वने हे मंमदु । सरकारी जागिर नयेफइमखु धकाः दरखास्त तक हे तइमखु । भीके मेहेनत मगाः । थौकन्हय थ्याक्क हे अखः जुल । उत्तम सरकारी जागिर, मध्यम व्यापार, अले खेती ।”

अथेहे वयकलं धयादिल, “थौं देश संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्रय वनेधुंकल । न्हूगु संविधानं ७ गू प्रदेश दयेकूगु दु । गुकी ३ ल्या प्रदेशय भीगु स्वनिगः लाः । जनसंख्याया आधार स्वयेगु खःसा थ्व प्रदेशय भी नेवाःत १६ प्रतिशत जक दु । उकिं भीपिं शासन सत्ताय थ्यनीगु ला खने हे मन्त । अथे खःसां स्थानीय निकायलय भी नेवाःत छप्पं छधी जुलधाःसा भीगु ल्हातय लायेफु । न्त्यागु पार्टीयाम्ह जूसां नेवाःया इस्थूलय भीपिं छप्पं छधी जुइमाल । पार्टीया स्वाहाने जक जुयाचनेगु मखु, भीगु थासय भीसं हे नेतृत्व काये सयके माल । अलेजक भीगु कल्याण जुइ । मखुसा म्वाःलका,

थजु, धायेगु बानी मत्वतल धाःसा भीपिं गबलें थहाँवय फइमखु । न्हापा भाषा म्वाःसा जाती म्वाई धाइगु थौं जाति म्वाःसा भाषा म्वाई धायेमाले धुंकल । थः मांभाय ल्हायेगु त्वःता वनाच्वंगु दु । छुं नं जातिया म्हसिइका धइगु हे भाय खः । गुलि भाषा सल सिल उलि व मनुया बौद्धिक क्षमता अप्ठःगु प्रमाण जुइ । उकिं भीगु जाती म्वाःका तयेगु खःसा भीसं भीगु भाषायात त्वःते मजिल ।”

वयकलं यक्व हे प्रमाण न्त्यथसें नेवाः जागरण जुइमाःगु खँय वःवियादीगु खः ।

वयकःया मन्तव्य न्यना प्रा.डा. शिवशरण महर्जन, कृष्णहरि महर्जन, शोभा महर्जन शाक्य, चण्डेश्वर महर्जन, उदय महर्जन, नन्दलाल महर्जन, नीलकण्ठ अमात्यपिन्सं थःथःगु विचाः नापं न्त्यसः नं तयादीगु खः । वयकःया लिसलं अन ब्वति कयादीपिं सन्तुष्ट जूगु खनेदु । नेवाःतयत जागरण यायेगु नितिं थुजःगु ज्याभवः थातुंथासय बरोबर यायेमाःगु विचाः प्वंकादील ।

ज्वजलपा वा:पतिइ छिगू चिनाखँ/बाखँ/हाइकू विज्ञापन व मेमेगु च्वसू पिथनेगु जूसा जिमित स्वापू तयादिसँ

सकलसिगु मंकाः सः

ज्ञजलपा वाश्यो

किपुलिं पिदनाच्वंगु कीर्तिपुर सन्देश वा:पौ व ज्वजलपा: वा:पौया ग्राहक जुइगु नितिं स्वापू तयादिसँ

कार्यालय: निखासी टोल: कीर्तिपुर नपा-३
फोन नं.: ४३३३००७, ९८४९४०९०७७

ज्याकू: निखासी त्वा: किपू नपा-३ फोन ल्या: ४३३३००७,
९८०८६२६४२० ई-मेल : kirtipur_sandesh@live.com